MORȚII SUNT MORȚI

DORIN MERA

Inginerul automatist Dorin Mera se află acum în Canada, iar povestirea de față se constituie într-un omagiu en passant *adus lui Philip K. Dick*

Negru şi imens, ca un petic lipit pe un balon văzut din interior, hubloul crea o senzaţie de fragil, singurătate şi nimicnicie. Frigul interstelar se transforma într-un şuvoi acvatic, imersând pilotul într-un ocean – oceanul primordial – care îi trezea false amintiri neplăcute. Zona din spaţiu pe care nava o traversa era tulburată de meteoriţi, care se aprindeau în fluxul de gaz injectat de scuturi cu sute de kilometri înaintea navei, cei mai mari apropiindu-se mult, ca un peşte invizibil şi răbdător. Pilotul îşi întoarse capul şi privi atent pupitrul lung, acoperit de butoane pe care le putea apăsa numai gândindu-se la ele: culorile nu mai erau violente ca la începutul schimbului, le dispăruse strălucirea, semn că obosise.

— Am început să obosesc, îi spuse colegului.

— Bine.

— Cred că o să ne schimbe cineva, nu?

— În zece secunde vei fi schimbat.

Decuplarea de sistemul de comandă era lăsarea nopţii absolute: toată senzaţia de lumină, hubloul, pupitrul erau simplă butaforie, un mod prietenos al sistemului de comandă al navei de a reprezenta în mintea pilotului toate datele pe care le strângea de la senzorii externi, date pe care sistemul le transplanta în reprezentări accesibile minţii umane: butoane, grafice, semnale de avertizare luminoase şi acustice. În realitate era întuneric. Pilotul se lăsă pe vine şi atinse podeaua, răsuflând uşurat: contactul cu suprafaţa netedă îi elimină senzaţia că plutea în vid. Vechile obişnuinţe, mascate până atunci în procesul de conducere al navei, îi reapărură. Dibui cu mâna stângă butonul de start al AMC-ului şi îl apăsă: „Mai ai zece secunde şi poţi să aprinzi lampa”. Pilotul se gândi că cifra zece se repetase de două ori într-un interval de timp foarte scurt şi că asta trebuie să însemne ceva, dar nu-şi aduse aminte ce şi nici n-avea senzaţia că există ceva în memorie care să explice repetiţia. Aprinse lampa.

— Stinge-o, te rog. Mă dor ochii de mă ucid!

— Iartă-mă, la mine e pe dos, în primul moment, în întuneric, am avut impresia că m-au ejectat în spaţiu la sfârşitul schimbului, a trebuit să pun mâna jos şi să pipăi podeaua. Stinse lampa.

— Ei, na, de ce să te arunce?

— Cum de ce, conceptul e vechi, foloseşte şi aruncă... Pilotul tăcu, gluma nu i se părea reuşită, celălalt o luase în serios. Scuzabil, era epuizat.

— Nu m-au decuplat la timp, zise celălalt şi tăcu.

— Cine? Ah, da, sistemul de comandă!

— Nu, nu sistemul, ei, ei sunt de vină, m-au ţinut în plus, peste capacitatea mea de rezistenţă...

— Care ei?

— Ei, zise simplu celălalt şi tăcu.

— Pe mine mă cheamă Irun, zise pilotul.

— Ăsta e nume de femeie. Eşti hermafrodit?

— Nu, nu sunt hermafrodit şi ăsta nu e nume de femeie.

Irun îşi reaprinse lampa şi o îndreptă spre celălalt; plimbă fasciculul în sus şi în jos, studiindu-l. Un om obişnuit, aşezat cu picioarele strânse în mâini şi bărbia rezemată pe genunchi, clipea în lumină. Era gol puşcă, hainele erau aşezate răsfirat pe lângă el, pantalonii desfăcuţi ca pentru purtat sugerând o atitudine lubrică în contrast cu poziţia corpului uman, de parcă acele haine s-ar fi dezis de stăpânul lor, pornind în căutarea unei libertăţi mult visate.

— Nu mi-ai spus cum te cheamă, zise Irun şi îşi aminti cum îl chema pe celălalt: Lucu. Vechiul său prieten Lucu Pandit, îi şopti memoria: un lucru rar pe lume prietenia, un afect pe cale de extincţie. Şi Irun nu-şi aduse aminte mai mult, nimic care să-i precizeze această şoaptă, izvorâtă din negura şi buimăceala momentului, nimic nu-l ajuta, întunericul exterior fiind ca o emanaţie a beznei nesigure care îi plutea în minte.

— Poţi să aprinzi lampa, zise Lucu, dar nu mă privi. Mi s-a întâmplat ceva monstruos, făcu o pauză... cum arăt?

— Păros, rânji Irun.

— Nu glumi, oh, nu glumi, mi s-a întâmplat ceva monstruos... M-am dedublat.

— Eu nu te văd decât pe tine, pe tine gol şi hainele întinse pe jos.

— Aprinde lampa, stărui Lucu.

— Am aprins-o de mult. Ce e cu tine, ai orbit acum pe loc?

Lucu îşi strânse tare pleoapele, cu o grimasă a feţei, apoi le deschise şi zâmbi:

— Nu, n-am orbit, mă simt mai bine. Eram în sala de comandă, priveam prin hublou, nava a intrat într-un roi de meteoriţi, am început să-i ochesc, îi simţeam de departe şi trimiteam norul de gaz al scuturilor din ce în ce mai localizat, am transformat norul într-un jet subţire, apăsam pe butoane în avans şi totul mergea bine, totul mergea bine, repetă Lucu pierzându-şi şirul... apoi reveni, totul era perfect, aprindeam meteoriţii cu din ce în ce mai puţină energie, dar asta îmi cerea mult efort, nu dădusem nici o comandă de încetinire a navei şi asta m-a epuizat, am strigat: schimbaţi-mă şi sistemul de comandă nu mi-a răspuns, m-am uitat în spate şi am văzut trei umbre, una mi-a zis mai stai, mai poţi să stai, şi totul a început să crape, hubloul s-a fisurat, nu mai puteam apăsa butoanele, am încercat manual, auzeam şuierul gazului prin crăpături, am ratat doi meteoriţi care se apropiau, voiam să lăţesc norul de gaz al scuturilor şi brusc m-am dedublat.

— Cum adică, ce tot aiurezi?

— Atunci aiuram, acum nu, dar nu sunt sigur că atunci aiuram, m-am despărţit în două persoane, una îmbrăcată şi una dezbrăcată, am auzit umbrele din spate chicotind, mi s-a făcut brusc ruşine...

— Tot nu înţeleg, cum te-ai despărţit în două persoane?

— Mă vedeam simultan din ambele părţi, mă studiam simultan din ambele părţi...

— Şi ţi s-a făcut ruşine că erai dezbrăcat?

— Nu, nu de asta. Lucu tăcu, nerăspunzând insistenţelor lui Irun. Nu încerca să schimbe subiectul, tăcea. Apoi brusc răspunse:

— Mi s-a făcut ruşine pentru că una din persoanele în care mă dedublasem era femeie.

— Şi cum s-a terminat?

— Femeia a plecat şi s-a lăsat întunericul.

Irun râse. „Prietenul meu Lucu a înnebunit: suntem doi oameni, singuri în Univers şi de fapt suntem trei: unul din noi e simultan bărbat şi femeie”. Se simţi singur, situaţie destul de des întâlnită în perioadele inactive ale piloţilor, generată de ambientul artificial, de tranziţia bruscă de la lumină la întuneric, de epuizarea nervoasă, de lipsa unui grup mai mare de oameni prin preajmă. Doi nu sunt în general destui, iar în cazul de faţă trei erau prea mult. Buimăceala şi lipsa amintirilor i se scurseseră ca apa cu săpun din baie, la început nesesizabil iar la sfârşit un gâlgâit puternic făcându-te conştient că realitatea e alta: ai altceva de făcut, trebuie să dai drumul la vaporizator să scoţi murdăria din apă, şi apoi la ionizator să o cureţi de boale. Doi în general nu erau destul, exista riscul epuizării creierului

piloţilor, dar cui îi păsa? Pilotajul nu era o meserie ci o funcţie, specializarea o făcea maşina.

Îi revenea memoria şi mediul înconjurător ar fi trebuit să devină prietenos şi protector, devenea o navă, amintirile luminând întunericul care ar fi trebuit să-şi piardă atributele de înfricoşător şi măreţ ale nenumibilului în faţa căruia acţiona ca un ecran de proiecţie.

— Să mergem, Irun, m-am îmbrăcat, spuse Lucu. Vocea i se schimbase, pierduse accentele acute, devenise sigură, semn că şi el trecuse de perioada de adaptare.

— Să mergem!

Constructorii navei o gândiseră în ideea totalului inconfort, era vastă, rece şi tăcută, cu climatizoarele ţinute la un minim energetic, insonorizarea pereţilor tindea spre perfecţiune. Lipsa luminii, obscurul generat de lămpile personale, accentuau măreţia şi puterea, confereau o deplină autoritate oricărui transport efectuat cu ea. Nava fusese gândită ca o justificare. Şi nimeni nu trebuia să pună la îndoială acest adevăr: mişcarea este un scop în sine!

— Să mergem la cub, spuse Lucu, e timpul să ne retragem.

Irun îl privi atent pentru că i se păru ciudată repetarea îndemnului într-un interval de timp atât de scurt.

— Ţi-ai revenit cu adevărat?

— Nu. De fapt de asta vreau să mă retrag, nu mi-am revenit, spuse ezitant Lucu.

— Dar ce ai?

— Aud muzică, nu râde, nu e nimic de râs în asta, aud muzică simfonică, o bucată pe care o cunosc bine, andantele din a IX-a de Mahler, e interpretat prost, o măsură din trei e cântată fals, puţin mai jos şi mai gros, mai trenat. Să mergem la cub, e timpul să ne retragem. Aud muzică, nu e nimic de râs în asta, aud muzică simfonică, o bucată pe care o cunosc bine, andantele din a IX-a de Mahler, e interpretat prost, o măsură din trei e cântată fals, puţin mai jos şi mai gros, mai trenat.

În timp ce vorbeau continuau să meargă prin întunericul decompactificat de lămpile personale, a căror lumină slab galbenă arăta că sursa autonomă de energie era pe sfârşite; dar nu le puteau stinge pentru că lumina era singurul atribut uman al lumii înconjurătoare, lume reprezentată de navă, de întunericul ei care o făcea imensă, impunătoare: umanul e cald şi plin de îndoieli, e cunoaştere, întrebare şi răspuns. Mergeau temându-se de întuneric, într-o mişcare fără sfârşit, cu paşii îngreunaţi de gravitaţia artificială mai mare decât cea naturală, o altă invenţie a psihologilor proiectanţi ai

navei, a celor care stabiliseră formula ambientală a unei călătorii spaţiale: mişcarea este un scop în sine. „Poate că nu m-am decuplat”, se gândi Irun, „poate că sunt încă în sala de comandă, sub influenţa directă a S.C.-ului, am trecut de roiul de meteoriţi şi ceea ce-mi reprezint acum drept navă este spaţiul interstelar, aşa cum îl vede sistemul prin radiotelescoape, într-un spectru de frecvenţe în care totul e altfel, în care lumina pare că pleacă, nu că vine”. Respinse gândul: Lucu auzea o simfonie reprodusă prost şi un andante cu greu putea reprezenta ceva în utilitarismul S.C.-ului. Ar fi însemnat cel mult că maşinii îi plăcea muzica şi îl folosea pe Lucu drept aparat de redare, un aparat dereglat în care contorul programului se plimba ţeapăn într-o buclă.

— Aud muzică, nu râde, nu e nimic de râs în asta... bolborosea mergând Lucu.

— Nu auzi nimic, Lucule, nu e nimic de auzit, e un simplu fenomen de remanenţă. Ai fost monitorizat prost, S.C.-ul te-a eliberat prea târziu, probabil că ai un creier comod de folosit şi uşurinţa cu care te folosea l-a indus în eroare, nu şi-a dat seama că ai obosit.

— ...o măsură din trei e cântată fals...

Irun îl apucă de umăr şi îl întoarse spre el. Uimit, observă că ochii lui Lucu nu aveau nimic schizoid: erau doi ochi albaştri, vioi şi veseli.

— Lucu, bunul meu prieten, fii atent, lasă muzica, e numai în capul tău totul, tot timpul cât ai fost în contact ai avut un corp străin în suflet, e un fenomen cunoscut, de remanenţă, pe care îl au toţi piloţii epuizaţi, atâta timp nava ţi-a făcut parte din corp, ai avut extensii mecanice de o forţă cu care nu erai obişnuit, scuturile navei erau ca plămânii tăi, nişte plămâni uriaşi, suflai şi creai nu un curent de aer ci un nor de gaz, o întreagă atmosferă care spulbera meteoriţii, compasul îţi arăta că aveai o viteză incredibil de mare, şi nu nava zbura, tu zburai, pentru deplasare nu aveai numai bietele tale picioare, aveai un reactor nuclear, linişteşte-te Lucule, nu poţi intra aşa în cub.

Discursul emfatic şi mincinos nu avusese nici un efect, ultimul cuvânt, cub, fiind cuvântul magic care îl făcu pe Lucu să tacă. Irun încercase să prezinte un tablou fals în speranţa că astfel i-ar fi oprit lui Lucu muzica din cap, pe principiul falsului care permite orice demonstraţie. Dar cheia fusese dată de un singur cuvânt. Îşi dădu seama că Lucu trebuia să se retragă. Pe navă nu existau provizii în adevăratul sens al cuvântului, hrana, medicamentele, fiind reprezentate de un lichid nutritiv, regenerator, care circula prin ţevile cubului către fiecare celulă, injectat apoi în circuitul sanguin al piloţilor, aflaţi undeva la jumătatea dramului spre anabioză. Cubul era o

cloşcă de semimorţi cu activitatea cerebrală redusă la infim, gândurile acestora fiind reprezentate în audio de un bâzâit slab. Nava era un micro-univers simplu, extrem de simplu, în care existenţele închise între pereţii ei erau bistabili organici, comandaţi de un ceas insesizabil, un ceas atât de discret încât nu puteai şti dacă este extern: aveai perfecta libertate de a alege una din cele două stări. Puteai să conduci nava. Cubul era alternativa.

Amintirile încolăceau realitatea, o umpleau de sunete, mirosuri, lumini, se suprapuneau peste senzaţiile prezente, constituiau din piese disparate un univers mai bogat, scoţând din potenţialitate legături leneşe, formând obiecte noi în întuneric. Se opriseră. Lucu tăcea în nemişcare, poate încercând să treacă de andantele alterat. Irun îşi amintea de Oraşul Uitat, de lungile sale coridoare subterane luminate strălucitor, de cotloanele lui întunecoase, de vehiculele care străbăteau oraşul într-o mişcare bezmetică, în mod real fără scop, de lungile sale peregrinări, de omul care, după ce îl luase de braţ cu un aer misterios, conspirativ, îl băgase într-un cotlon întunecat şi-i spusese pronunţând cu multă grijă cuvintele: „Noi aici nu avem nici un ţel”, lăsându-l descumpănit, pierdut în imensitatea oraşului, îşi amintea de femeia care se lipise de el în întuneric şi-i şoptise senzual „Are dreptate, eu nu am nici un ţel, sunt disponibilă”, îşi amintea de Oraşul uitat cu mecanismele sale ascunse, în care totul era haotic, întâlnirile, despărţirile, mereu noile cunoştinţe, alţi oameni, alte feţe, toţi erau disponibili, îşi amintea de paradoxurile prinse în conversaţia altora „Noi nu avem ce face, deci nu suntem născuţi, deci avem ce face, trebuie să ne naştem pentru că existăm înainte de a ne naşte”, își amintea de imposibilitatea plictiselii, de groaza care le guverna tuturor minţile, sentiment neprecizat, fără început şi poate o primă cauză, dacă nu singura, a vânzolelii şi arbitrarului din Oraşul Uitat, îşi amintea de inexistenţa repetiţiilor şi a cenuşiului. Amintirea era pentru Irun un proces de cunoaştere, care păstra direcţia temporală, spre viitor, memoria era un oraş uitat, un ansamblu de care nu vrei să scapi pentru că îţi justifică existenţa, chiar dacă în interiorul lui nu ai nici o justificare.

Îl făcu atent orăcăitul unei broaşte. „Nu sunt pe navă, sunt în Oraşul Uitat”, se gândi cu amărăciune Irun. Îl privi atent pe Lucu dar acesta nu schiţă nici un gest care să arate că auzise şi el animalul.

— Mai sunt oameni pe aici! Lucule, stai şi aşteaptă-mă, mai sunt oameni, mă duc să-i găsesc. Îl prinse de umeri şi apăsă, stai jos, apoi o luă din loc.

Întunericul modificase nava. În locul unei singure, imense săli, cum i se păruse în greoiul drum pe care îl străbătuseră, Irun descoperi că

parcursese o serie de coridoare cu uşi la capete, uşi care se închideau şi deschideau automat. Pereţii întunecaţi ajutaseră la desăvârşirea mistificării. Broasca orăcăia cu regularitate de metronom, intensitatea zgomotului creştea.

Intră într-o sală şi se opri pentru că se aprinsese lumina. După ce i se obişnuiră ochii, desluşi în mijlocul sălii o fată tânără care ţinea în mână o broască. Fata era înaltă, blondă, cu părul lung şi des. Era îmbrăcată într-o salopetă zdrenţuită, dintr-un material vopsit în albastru, şi ţinea în mână o broască. Era fericită. Efectiv vedeai că e fericită: apăsa broasca pe spate şi broasca orăcăia. Irun se apropie de ea. „Bună!”. Drept răspuns primi un orăcăit.

— Ce translator ciudat ţi-ai găsit, glumi Irun. Mai ştie şi altceva broasca asta? Drept răspuns fata apăsă din nou pe broască. Hai, lasă scârboşenia asta...

— E cretină, auzi o voce din spate.

— Cretină, cretină, rânji Irun fără să se întoarcă, dar arată bine.

— Nu e pentru ce crezi tu, pilotule, o fi ea marfă dar nu e pentru ce crezi tu.

— Ce cred eu?

— Ştii tu, zise omul ajungând lângă fată. E proprietatea mea, un rezervor de ţesut proteic de cea mai bună calitate. Dacă te uiţi atent ai să vezi tatuat pe obrazul stâng un logo, o broască şi două litere: M şi N. Logo-ul e proprietatea mea, l-am înregistrat la Oficiul Central, am plătit pentru el, pilotule, am plătit, aşa că am dreptul să-l pun pe orice marfă pe care o posed.

— Marfa asta, zise Irun lungind silabele finale ale cuvintelor, e un om! Nu e marfă şi nici rezervor, e o femeie.

— Nu te lua că se mişcă, pilotule, e un ţesut crescut în vitro, am scos-o din sticlă abia aici, pe navă, că era prea grea ca s-o car, e marfa mea, dacă vrei s-o cumperi, bine, dar altfel n-ai s-o foloseşti, o strici.

— Poate să rămână gravidă?

— Dar cine s-a gândit să încerce? retoriză negustorul.

— Poate să rămână gravidă? repetă Irun.

— Da!

— Atunci e femeie. Şi dacă e femeie nu e marfă. Şi dacă nu e marfă atunci nu e proprietatea ta.

— Nu se poate, pilotule, nu se poate să mă nenoroceşti, rezervorul ăsta e toată averea mea, şi broasca e tot a mea, asta nu e ţesut proteic, e biomecanică, cu baterie, dar e a mea şi broasca asta costă o avere, dar pentru tine

o las mai ieftin, ia să vedem, poate vrei cortex, nu vrei cortex, sau piele, nu vrei piele, pilotule, poate arzi undeva, o ai asigurată, eşti primul client, ţi-o dau cu reducere, cortexul e mai bun, ştiu şi un microchirurg, face sinapse, devii mai deştept, sau poate ai o nevastă şi trebuie că e în vârstă nevastă-ta, poate te-ai plictisit de ea, îi schimbi ţâţele sau capul, să vezi ce craniu frumos are fata asta, o tibie, un femur, tot ce vrei, are un schelet foarte frumos fata asta.

Negustorul scoase dintr-un sac, pe care îl ţinea agăţat de umăr, un mic proiector, îl aşeză pe podea şi îl declanşă. Proiecţia tridimensională înfăţişă la început un cilindru de un metru înălţime, în interiorul lui fiind distribuite o mulţime de litere strălucitoare care se strânseră într-un şir albastru deschis: „Mat Nie vă oferă”. Literele dispărură şi în locul lor fură sintetizate câteva oase ale unui corp uman, apoi din ce în ce mai multe, completând un delicat schelet. Craniul apăru ultimul, pe el figurând, ca şi pe obrazul fetei, logo-ul negustorului: broasca şi literele MN. Apărură apoi organele interne, inima, ficatul, plămânii, fiecare pe rând, la început clipind pentru a atrage atenţia, apoi stabilizându-se în foarte frumoasele culori ale unei vitrine anatomice. Craniul fu decalotat, lăsând la vedere un creier verde palpitând.

— Pe mine mă cheamă Irun.

— Mat Nie, ăsta sunt eu, comentă negustorul proiecţia, ignorând prezentarea făcută, am marfă de cea mai bună calitate, ta naaaa, urmează tibia şi peroneul, excelente, testate biomecanic în laboratoarele FAX...

Prestaţia negustorului era penibilă. Alăturarea dintre supertehnica proiectorului şi vechitura umană nu lăsa loc nici măcar unui rânjet. Mat Nie mirosea puternic a urină şi când dădea din braţe miasma îl trăznea pe Irun.

— Nu mai da din braţe, te rog, puţi înfiorător.

Antrenul şi veselia i se topiră brusc lui Mat, fără urmă de zaţ.

— Mi s-a stricat rinichiul, de asta put, mi s-a stricat rinichiul. De când sunt pe nava asta nu mai pot să mă repar, nu mai are cine, pilotule, nu mai are cine, nu-i vina mea că put, dar trebuie să mănânc şi să beau. Trebuie să rezist, eu nu sunt la fel de dotat ca moşul înţelept.

Mat băgă mâna în intestinele proiecţiei şi o stinse. Ridică aparatul şi îl băgă în sac.

— De altfel, continuă el, nici hainele nu mi le-am schimbat, nu am cu ce, nu am unde să mă spăl, sacul ăsta şi rezervorul sunt tot ce am luat din Oraşul Uitat. Şi acolo nu vreau să mă întorc. Şi acolo nu vreau să mă întorc.

— Deci nu suntem în Oraşul Uitat? tresări Irun.

— Adică nu mi s-a stricat mie rinichiul de tot, că altfel muream, dar nu mai pot să scap de săruri, sărurile, pilotule, sunt pacostea mea. Sărurile.

— Deci nu suntem în Oraşul Uitat, repetă Irun.

— Nu suntem, de ce să fim? Suntem în cutia milei de pe Excelsior.

— Cutia milei? Nu-mi amintesc de aşa ceva.

— Aşa-i spunem noi, pilotule, sunt camerele de lângă zona radioactivă a navei, izolate de voi, de camerele piloţilor. Am auzit că aveţi camere foarte frumoase, apartamente, cu ferestre prin care vezi marea. Aşa e?

— Şi cum am ajuns eu aici? se întrebă gânditor Irun.

— Habar n-am, pe mine mă întrebi, de unde să ştiu eu? Oricum, ai noroc, dacă nimereai în alte camere, de mai încolo, era rău, acolo nu poţi intra fără costum şi costum n-ai. Şi nu ar fi fost bine, pentru că tu, pilotule, eşti indispensabil. Noi toţi de aici, din cutia milei, suntem disponibili.

Un om bizar, negustorul. Ultimele cuvinte aproape că le şoptise, încet şi clar, cu o deznădejde rafinată. Era ceva nobil în acele cuvinte „...noi cei de aici, din cutia milei, suntem disponibili”, nobleţe dată de ton şi de mimica feţei, o suprapunere pasageră a unui alt individ. Irun se gândi că pentru el cunoaşterea e încă un proces de rememorare şi simţi acest lucru cu toată fiinţa lui, simţi şi ciudăţenia acestui fapt, mai mult, simţi şi faptul că ciudăţenia era tot un proces de rememorare.

— Nu exişti, eşti o proiecţie, Mat Nie, un facsimil al altcuiva, nu contează nici măcar modul în care eşti realizat, dacă eşti un joc de lumini sau exişti numai în mintea mea. Uite. Am să întind mâna şi am să încerc să te ating. Şi nu am să reuşesc pentru că nu exişti, mâna mea o să treacă prin tine ca prin aer, pentru că asta eşti, aer şi iluzie.

Negustorul se retrase până la perete, apoi nu mai avu unde şi mâna lui Irun îi atinse haina murdară apoi se opri în burtă.

— Pentru un moment, pilotule, am crezut că ai dreptate, că nu exist.

— Exişti, eu te-am simţit şi tu mi-ai simţit mâna. Şi mi-ai împuţit mâna, zise Irun mirosind-o.

— Mai bine să put aici decât să stau curat în Oraşul Uitat, să nu ştiu ce va fi peste zece minute. Mai bine aici.

„E bine că mirosul îmi susţine vederea, că se potriveşte logic cu situaţia”, îşi zise Irun. Parcă se trezise din nou, privea cu interes tot ce-l înconjura, era atent la detalii. Un alt văl i se ridicase de pe ochi şi începea să perceapă totul într-un nou context, exteriorul nu mai era o aglomerare amorfă de obiecte, căpăta o structură. Termeni inutili i se năşteau în minte. Mat Nie încetase să mai fie o simplă apariţie, un agregat care emite sunete

articulate, se valoriza ca persoană: îmbrăcămintea lui zdrenţuită amintea de conjuncturi favorabile în Oraşul Uitat, o pereche de jaggeri pestriţi din AcronA se iţeau de sub pantalonii Horax StanDard prea scurţi, în picioare avea bocanci termoplast pentru zone de frig uscat, haina era o minunăţie, un Cameleon acvatic cu sursa energetică pusă în halt şi cu epoleţii scoşi, prin translucidul ei putându-se vedea o bluză Teiji Hara ignifugă, în mâna dreaptă avea o mitenă pe care era scris cu litere chirilice KROKODIL, totul exhalând mirosul pestilent.

— Ai stat mult în Oraşul Uitat?

— De ce mă întrebi, pilotule?

— Aşa...

— Păi cum, pilotule, tu nu ştii că în Oraşul Uitat timpul nu există? De unde să ştiu cât am stat... de când m-am născut şi până acum. Cât înseamnă asta, de unde să ştiu?

Broasca reîncepu să orăcăie. Fata, care stătuse liniştită, o apăsa cu aceeaşi expresie de fericire pe faţă. Mat Nie abandonă discuţia şi se aşeză în faţa fetei, având aceeaşi expresie ca a ei, într-o perfectă comuniune. Inducţie sentimentală. Stăteau faţă în faţă fericiţi, fata apăsa pe broască, broasca orăcăia şi le pompa fericire în sânge.

— Parcă mi-ai spus ceva de un moş înţelept, care le ştie pe toate. Unde îl găsesc?

Mat Nie nu răspunse. Stătea în faţa fetei, fata apăsa pe broască, broasca orăcăia şi le pompa fericire în suflet. Un sentiment palpabil, o activitate rutinieră. Ca prinşi într-o cuşcă, cei doi stăteau faţă în faţă, pradă unui joc de neînţeles prin lipsa sa de inteligenţă. Fata oferea ce avea ea mai bun, un semnal arierat pe care negustorul îl primea în plin şi la care răspundea, deşi din exterior nu se vedea cum. Era posibil ca simpla repetiţie să fi fost un semnal, mişcând în Mat Nie resorturi amnezice şi emoţionale puternice. Irun se simţi inutil.

Se simţi ca într-o dimineaţă cu gratii, aerul pierind în fum şi ceaţă, încet, încet, într-o lume cuprinsă de amorţeală nevie, agitaţia infinitului mic zdrobindu-se de vidul plin de potenţe al probabilităţilor, al posibilului incert, al simultanului nefiresc, se simţi într-un punct al mai multor universuri scufundate unele în altele, cu proprietăţi contradictorii, el resimţindu-le pe toate, conformându-se lor simultan, se simţi ca în zorii unui soare negru, un soare fiu al întunericului, al absorbţiei şi hiperpresiunii, guvernator al sensului timpului, şi al morţii, şi al materiei, şi al ordinii, şi al echilibrului şi instabilităţii, se simţi ca pe dâra unei transformări neliniare, cu presentimentul unui dual, un soare negru şi o fântână albă, o fântână a

tuturor radiaţiilor, a energiei şi a vieţii, a darului.

„Mai am de aşteptat, dar nu prea mult. Am fost orb şi inutil, voi fi totul”. Cu credinţa că aşa va fi, ieşi din sală şi reintră în întuneric.

Nava îşi refăcu simţită prezenţa. Era frig. Lumina lămpii nu reuşi să ajungă la pereţi, o îndreptă în jos şi nu văzu podeaua. Lovi cu piciorul în ea şi o simţi, se aplecă şi o pipăi. Scronul din care era făcută schimba lungimea de undă a întregului spectru vizibil, făcându-l să dispară tot, undeva sub roşu. Aerul purificat al încăperii făcea restul. Zâmbi: mişcarea este un scop în sine.

Păşi înainte, mereu înainte, lovindu-se de pereţi, întorcându-se şi iar păşind înainte, până când realiză că se afla în cel mai bun labirint posibil, cel în care nu poţi să-ţi alegi calea. Mici trepidaţii îi arătară că nu ieşise din sala cu pereţi de scron, aceştia se mişcau, culisau nevăzut refăcând forma sălii. „Trebuie să merg, tot înainte, mai bine mă zdrobesc de pereţi decât să mă opresc, S.C.-ul mă monitorizează tot timpul, ceva din spectrul meu de biocurenţi nu-i place sau l-a speriat şi acum vrea să mă sperie şi el pe mine”. Mergea înainte, lovindu-se de pereţi şi se opri când văzu un punct roşu pe mânecă. Făcu un pas la stânga şi strălucirea dispăru. Reveni cu un pas la dreapta. Continuă pe bâjbâite ca un automat cu inteligenţă redusă pus într-o lume de cuburi, până când văzu un perete. „Am ieşit, oare cât mi-a luat?”

Nava îşi făcuse simţită prezenţa, un organism viu care pulsa în ritmul unei furii stăpânite. Plin de contuzii, ameţit, Irun se uita la peretele salvator, întrebându-se când oare îşi va aminti tot. Şi atunci, va cunoaşte tot? Mătură cu lumina lămpii sala.

Avea nevoie de lumină, de multă lumină, simţea că se pierde în întuneric.

— Am nevoie de lumină! spuse cu voce tare şi se simţi ridicol pentru că nu-l auzea nimeni. Sau cel puţin aşa credea, pentru că lumina se aprinse. Memoria îl ajuta în modul subtil al nivelului iconic al creierului, în care emoţiile de ordinul întâi, mânia, dorinţa, îşi spun cuvântul, realitatea fiind reprezentată ca tablouri mentale, formate într-un trecut pe care nu şi-l aducea aminte în totalitate. „Poate e o nimereală, un factor extern a aprins lumina, sau poale S.C.-ul şi-a schimbat tactica.”

Camera era goală ca toate cele prin care trecuse, pereţii vibrau uşor. Aproape goală, pentru că în mijloc stătea un om, aşezat cu picioarele strânse sub el. Irun se apropie.

— Nu ne cunoaştem.

— Nu, spuse omul, dar asta nu m-a împiedicat să te scot din capcană.

Nu mă pot sprijini de pereţi, vibrează.

— Deci tu ai fost lumina roşie?

— A, nu, cum să fiu aşa ceva, ridică amuzat omul din umeri. Te-am ghidat, doar, pentru că nu-mi place să văd un om intrând în capcană ca un şobolan. Te-am scos cu un laser, scronul are şi el bubele lui, e activ şi pentru frecvenţe mai mari decât cele vizibile, aşa că asta era pata roşie, o rază laser puternic dispersată, cu lungimea de undă dublată.

— Pe mine mă cheamă Irun.

— Simon, eu sunt Simon, în cutia milei mi se spune Moşul înţelept. Stupid, nu-i aşa?

— Da, spuse Irun, nu există înţelepţi.

— Ba există, spuse Simon, şi eu sunt unul dintre ei. Eu ştiu adevărul şi, pentru că adevărul e unic, eu sunt singurul înţelept.

— Dacă ştii tot, atunci spune-mi ce caut eu aici.

— Habar n-am!

Irun îşi încreţi faţa a întrebare.

— N-am spus că ştiu tot, am spus că ştiu adevărul. Şi tu nu faci parte din el.

Irun tăcu. Simon închise ochii. „E îmbrăcat la fel ca Mat Nie, dar nu pute”. Aceeaşi jaggeri, pantaloni Horax StanDard şi haină Cameleon, aceasta din urmă cu sursa energetică activă, decupând din Simon felia pe care o acoperea, scoţându-i în evidenţă capul alungit, cu părul ras pe jumătatea din stânga şi foarte lung pe cealaltă, jumătate din faţă era roşie, un roşu bolnav dat de o ciupercă, pe tâmpla stângă avea plantate trei plachete cu circuite, cu conectori intrând în pielea fără păr a capului, nu era ras ci i se electrolizaseră pe vecie bulbii, o bandă de Composit lega în serie cele trei plachete şi continua până în mijlocul frunţii unde susţinea o microcameră telescopică.

— Am spus că ştiu adevărul, continuă Simon cu ochii închişi. Şi adevărul e unic... şi indivizibil.

— Şi eu nu fac parte din el.

— Da, nu faci parte... nu faci parte pentru că nu-l cunoşti.

— Şi dacă am să-l cunosc, o să fac parte din el?

— Nu ştiu, zise Simon şi întredeschise ochii. Viitorul nu face parte din adevăr. Adevărul este o lege morală dată de cunoaşterea precisă a realităţii, iar realitatea este numai trecut, este numai istorie.

— Un solipsism ieftin, spuse Imn.

— Pentru un pilot ştii prea multe cuvinte.

— De unde şti că sunt pilot?

— Omule, se vede pe faţa ta, eşti palid şi cred lihnit de foame, du-te în cubul tău, printre nemorţi, nu ai ce căuta aici. Din păcate şi aici suntem cu toţii disponibili.

— Vrei să spui că sunteţi cu toţii morţi, voi, cei de aici?

— Nu, nu vezi că mă mişc? Nu vezi că mă mişc?

— Eşti îmbrăcat ca Mat Nie şi vorbeşti ca el, repeţi ca el cuvintele. Nu te cheamă Simon, ci Mat Nie şi ăsta e încă un truc ieftin pe care l-ai scos din săculeţ, ca proiectorul şi fata, rezervorul proteic.

Sursa Cameleonului se oprise, lăsând să i se vadă lui Simon burta, o burtă mare, rotundă, acesta stătea cu picioarele strânse sub el, cu ochii întredeschişi şi zâmbea, un zâmbet nedefinit, nici rău, nici bun. Nici superior şi nici umil.

— Adevărul...

— Dacă tot bălmăjeşti despre adevăr, spune-mi, nava asta face parte din el?

— Da!

— Şi atunci ce căutăm noi în ea, cine suntem şi unde ne ducem, în ce scop?

— Adevărul este o lege morală, este el însuşi un scop şi nu are nevoie de alte scopuri, deci nu ştiu nimic din tot ce m-ai întrebat. De fapt... Simon făcu o pauză. De fapt ştiu, dar nu vreau, nu trebuie să ştiu. De fapt ştiu dar nu vreau, nu trebuie să ştiu...

— Atunci am să-ţi spun cu ce e cu noi, zise Irun. Nu suntem pe nici o navă, suntem în Oraşul Uitat, în cea mai nouă tehnologie, ultimul joc care ne-a fost pus la dispoziţie: schimbarea realităţii. E logic, dacă schimbarea este raţiunea de a fi a unui grup de oameni, atunci cel mai bine este să schimbi realitatea, să contracţi timpul şi să injectezi în subiecţi diverse scenarii. Avantajul major este că până şi repetiţia, rutina, au loc într-o astfel de schemă. Există câteva fisuri, generate de morală, dar dacă te împiedici de morală, te poţi scula uşor şi merge mai departe. Schema funcţionează. Eu sunt singurul om.

— Am câteva obiecţii. Eu sunt Simon şi ştiu precis că am existat înainte să te întâlnesc. Din punctul meu de vedere, eu sunt singurul om de pe navă. Eu sunt singurul om de pe navă.

Simon tăcu satisfăcut.

— Şi care sunt celelalte obiecţii?

— Celelalte obiecţii sunt mai multe, dar pot fi contopite în una singură: eu cunosc Adevărul. Simon vorbea şoptit, încet şi clar, cu o siguranţă rafinată. Era ceva spurcat în cuvintele sale „...eu cunosc Adevărul...”

— Eşti Mat Nie. Eşti Lucu. În anii ăştia în care am cutreierat nava, pentru că aşa simt, că au trecut ani, nu am întâlnit niciodată mai multe persoane simultan. Şi am mers mult, de asta sunt ferm convins.

— Ei, hei, stai puţin, dacă l-ai întâlnit pe Mat ai întâlnit-o şi pe fată.

— Fata cred că este un obiect.

— Nu este un obiect, este o fiinţă umană şi canibalul de Mat chiar aşa o foloseşte, ca pe o fiinţă umană. Ai remarcai că e blondă şi lucrul ăsta îi atrage mult pe cei de teapa lui Nie. Există din ce în ce mai puţine blonde, obţinute pe cale naturală vreau să spun. Nie e un canibal. A pescuit-o în Oraşul Uitat, a cumpărat stabilizatorul în care era menţinută, a scos-o, a antrenat-o şi a adus-o pe navă.

— Şi broasca aia scârboasă?

— Ala e un traducător, pur şi simplu ceea ce face Sistemul de Comandă cu voi face şi Nie cu fata. Îi foloseşte porţiuni mari din creier ca să-şi intensifice senzaţiile. Vezi, eu nu sunt Mat Nie.

Zâmbetul nedefinit se aşternu din nou pe faţa lui Simon. Pata roşie de pe faţă începuse să se închidă, de parcă ciuperca s-ar fi activat. Îi cuprinse întreaga faţă şi coborâ pe gât. Cameleonul intră în funcţiune, făcând să dispară burta balonată, microcamera începu să se agite. Simon închisese ochii. Parcă se auzea un sfârâit, dar era numai o impresie dată de progresia ciupercii. Pata se retrase la vechea mărime.

— Trebuie să mănânc, nu-i aşa? spuse Simon. Ciuperca asta îmi dă de mâncare, este şeptelul meu. Nu te-am şocat?

— Nu, îmi aduc aminte de aşa ceva. Dar nu poţi trăi numai cu ce-ţi dă ea.

— Da... şi îmi deranjează vederea, fără microcameră n-aş vedea nimic. E neplăcut să te bazezi numai pe senzori termici. Camera e duală, e şi sonar. E neplăcut să te bazezi numai pe senzori auditivi.

— Tot e bine, spuse Irun, eu nu mă bazam decât pe faptul că Lucu se comporta ciudat, pe memoria mea parţială, pe repetiţiile voastre. Practic nu ştiu unde mă aflu. Şi mai e nava asta, întunecată şi rece, căreia nu-i pot vedea marginile, ca într-un vis, văd totul ca într-un con, fără percepţii laterale. De ce ai plecat din Oraşul Uitat?

— Pentru că am descoperit Adevărul. Dacă vrei, îţi mai pot furniza trei scenarii. Unul simplu: a avut loc un conflict şi suntem cu toţii pe o navă de război, suntem gazaţi cu halucinogene. Argumente: îmbrăcămintea militară, a mea şi a lui Nie, nava. Alt scenariu: suntem o navă de transport la mare distanţă, am trecut pe lângă un obiect stelar de materie superconcentrată, datorită lungimii navei semnalele de ceas din Sistemul de Comandă

nu mai sunt sincronizate şi acesta a luat-o razna, suntem în derivă. Argument: plimbarea ta, nesiguranţa ta. Alt scenariu: suntem în plină bătălie galactică, cu toţii suntem piloţi, mai vechi – ca mine, sau mai noi – ca tine, pilotarea navei ne epuizează, nu mai suntem buni de nimic, suntem alienaţi, cubul e o rezervă de piloţi, când se termină rezerva se termină şi bătălia, şi nava. Argumente: nici unul. Dar nu contează...

— Şi ce contează? întrebă Irun.

— Adevărul: nimic nu e adevărat pentru că totul e fals. Dacă totul e fals atunci totul e posibil. Poţi să pleci, nu mai am nimic să-ţi spun.

— Mai există un scenariu, spuse decis Irun. Nu ştiu care, dar există. Îl voi descoperi. Şi mai există un dacă atunci, în afară de cel pe care mi l-ai spus. Dar ăsta nu mă interesează. Adevărul tău, Simon, e prea meschin. Şi să-ţi mai pun ceva: ceea ce văd, şi simt, este că ţi-e frică. Nu ştiu cauza. Dar asta mă interesează: de ce ţi-e frică?

— Nu mai am nimic să-ţi spun.

— Şi totuşi, de ce ţi-e frică? insistă Irun.

— Nu mai am nimic să-ţi spun. Nu mai am nimic să-ţi spun, şopti abia auzit Simon.

Irun ieşi din încăpere, dorind să ajungă la cub. Aerul se încălzise, pereţii deveniseră uşor luminescenţi. După mişcare urmează repaus.

Era un gând nou, care îi făcu bine. „Dacă-l urmez, am să pierd, am să mă pierd. E tot nava, maşina asta universală, unealtă de supravieţuit, care vrea să mă înlănţuie, vrea să o ascult”. Se simţea ca pe vârful unui munte, când i se arăta lumea. Mergea înainte, printre pereţii goi ai navei, la răspântii ghidându-se după luminescenţa lor. Dorea să nu mai fie singur, să iasă din pustiu, să scape de gravitaţia artificială, dorea alte prezenţe umane. „Orice, chiar şi o maşină, ceva care să se mişte singur”. Se decise brusc şi o luă într-o parte, în frig şi întuneric.

Îl opri o picătură de ploaie. „Da, este ploaia din Oraşul Uitat, la suprafaţă, mă plimb prin ploaia tăcută şi mă mir că nu aud răpăitul stropilor mari pe caldarâm, am luat trei doze de acid şi sunt undeva la limita morţii, la suprafaţă, în monotonie, fără sunete şi lumini, norii s-au strâns într-un cub imens. Plouă. Nu e nimeni prin preajmă şi văd şiroaiele curgând pe ziduri, strângându-se în băltoace, sar în ele şi nu aud nici un pleoscăit. Nu mă miră nimic, mă simt liniştit. Văd în zare turnurile mari ale aspiratoarelor, banda transportoare pe care se cară roca pentru a se scoate oxigenul din ea, zăresc, undeva departe, marginea difuză a atmosferei artificiale, colorată într-un roz tulbure de praful pustiului exterior. Nu aud nimic, nici răpăitul

ploii, nici vâjâitul jeturilor de gaz al aspiratoarelor, am luat trei doze de acid şi sunt undeva la limita morţii”.

Irun se trezi. Era căzut într-o rână lângă un perele care vibra. Încercă să se cureţe de materia cleioasă care îl acoperea şi se opri când văzu că acest lucru se realiza singur. La începui ignorase micile bile de materie translucidă care i se rostogoleau în cale, apoi trebuise să fie atent la ele pentru că deveniseră mai mari, sărea să le ocolească şi abia apucase să vadă ieşind din întuneric bila cea mare, care îl înghiţise şi îl trântise lângă perete. Cleiul se scurse tot şi refăcu bila, care dispăru în întuneric.

Se simţea întreg. Nesiguranţa, şovăiala, memoria incompletă, percepţiile inexplicabile dispăruseră. Avea mintea limpede, ştia asta, cum nu o mai avusese până atunci. Mari porţiuni ale creierului, inactive până atunci, îl îmbogăţeau cu imagini, cunoştinţe, fapte, pe care le uitase. Se simţea întreg şi ştia că, spre deosebire de alţii, era întreg. Ştia că bila îl surprinsese departe de cub, că nu forma – adevărat, lungile cadre cu stabilizatoare care puteau culisa, formau un gigantic cub – ci iniţialele, Concentrator de Unităţi Brute, îi dădeau acestuia numele. Ştia că nu trebuie să se apropie de CUB.

„Îmi amintesc de Oraşul Uitat, de lungile sale coridoare subterane puternic luminate, de oamenii şi vehiculele care le străbăteau, de frenezia cu care acţionau în cele mai simple situaţii, de groaza lor, şi a mea, că va veni momentul în care rutina şi repetiţia îşi vor face din nou apariţia. Oraşul Uitat, o colonie fără istorie, fără început, în care toate evenimentele erau extraordinare, deci nu exista nici un eveniment extraordinar, nu ştiam de unde venim şi încotro ne ducem, pur şi simplu trăiam, nu aveam timp să ne interesăm de alţii, nu aveam timp să ne interesăm de noi, eram cu toţii fără nici un scop, disponibili, eram morţi.”

Din multele scenarii posibile, unul singur i se părea plauzibil, era susţinut de navă, de Sistemul de Comandă, de întuneric şi frig, de căldură şi luminescenţă, de frica lui Simon, de Lucu şi andantele său alterat, de propria sa memorie, de imaginea CUB-ului, pe care şi-l reamintea precis – cu stabilizatoarele în care putea vedea un om întreg sau numai o bucată dintr-un corp, CUB-ul ca o cloşcă, din care la intervale precise de timp ieşea câte un pilot, un om fabricat din alţi oameni, oameni manufacturaţi, făcuţi să funcţioneze o anumită perioadă, plasaţi în contact eteral cu S.C.-ul, acesta folosindu-le numai cel mai de jos nivel al creierului, paleocefalonul, condiţionaţi să se întoarcă apoi în CUB, cu mari şanse de a fi hăcuiţi pentru a se produce din ei alţi piloţi.

Nu se potriveau în scenariu bila translucidă şi lipsa unui scop final. „Am să ştiu tot, voi fi totul”. Irun se ridică în picioare.